

Cezaların ağırlaştırılmasına dair kim ne diyor?

Balım İdil Dalçık tarafından

büro **hümanist**

2018 yaz stajı kapsamında hazırlanmıştır.

«Geçmişte suç oranının yükseldiği dönemlerde 765 sayılı Türk Ceza Kanunu'ndaki cezalar sürekli yükseltilmiş, ancak bu yaklaşımın suçların azalmasını sağlayacak bir etkisi olmamıştır. Önemli olan, Yasa'da öngörülen cezaların etkili biçimde uygulanmasıdır. ***Etkili ceza, ağır olan değil, mutlaka uygulanan cezadır.***»

Nur Centel, '5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Cinsel Saldırı Suçu ve Cinsel Suçlar Değişiklik Tasarısı'nın Değerlendirilmesi', *TBB Dergisi*, S.99, 2012, s.269-290

«Cezaların bu şekilde artışı, [...] suç ve ceza arasında **orantılılık** ilişkisi bakımından eleştirilebilir. Elbette ki sadece suç karşılığında öngörülen cezaların ağırlaştırılmasıyla bu suçlarla mücadele sağlanamaz. [...] Bu şekilde bir düzenlemenin toplumsal barışı koruma ve suç işlenmesini önleme amacının gerçekleşmesine de hizmet edeceği söylenebilir. Ancak bu hususun kriminoloji, penoloji, sosyoloji, psikoloji gibi **bilim dallarının multidisipliner bir çalışmasıyla doğrulanması gerekir.**»

Handan Yokuş Sevük, '6545 Sayılı Kanun ile Cinsel Dokunulmazlığa Karşı Suçlarda Yapılan Değişikliklerin Değerlendirilmesi', Ceza Hukuku ve Kriminoloji Dergisi, C.3, S.2, 2015, s.123

«Hakimlerin doğal olarak ceza vermeme eğiliminde olacağı, failin suçunu örtmek amacıyla adam öldürme gibi işlediği suçtan daha ciddi suçlar işlemeye teşebbüs edeceği [...] belirtilerek cezaların ağırlaştırılması eleştirilmiştir.»

Sevük, s.123-124

«Bir suç işlemeye heves etmiş olabilecek kişilere «eğer bunu yapmaya devam edersen yakalanıp yasanın bütün gücüyle cezalandırılacaksın mesajını gönderiyoruz» diyerek, git gide daha yüksek sesle ama aynı klaksonu çalmaya devam ediyormuş gibiyiz.»

Randall G. Shelden, «Neden Bu Kadar Cezalandırıcıyız? Son Zamanlardaki Hapsetme Eğilimleri Üzerine Bazı Gözlemler», çev. Esra Demir, ed. Kayıhan İçel, Yener Ünver, Suç Politikası, Ankara, Seçkin, 2006, s. 474

«Cezasızlık kültürü, cezanın miktarından bağımsızdır. Ayrıca cezaların aşırı derecede ağır olması, hiç beklenmeyen bir biçimde cezasızlığa destek olabilir. Fiilin ağırlığıyla cezanın ağırlığı arasındaki ölçsüzlük, hakimlerin çeşitli gerekçeler üreterek vicdani olarak ceza vermekten kaçınmalarına yol açmaktadır. Bunun sonucunda istenenin aksine caydırıcılık ciddi biçimde azalacaktır. Kaldı ki cezaların etkinliğini sağlayan şey ağırlık değil, kaçınılmazlıktır.»

Fahri Gökçen Taner, *Türk Ceza Hukukunda Cinsel Özgürlüğe Karşı Suçlar*, Ankara, Seçkin, 2017, s.73-74

«Her fırsatta toplumsal tepkiyi geçici olarak bastırmak amacıyla cezaların artırılması gerektiğini ileri sürmektense, meydana gelen zarar ve tehlikenin ağırlığının dikkate alınması ve buna göre temel cezadan uzaklaşılması gerektiğini savunmak sanırız daha uygun bir çözümdür.»

Fahri Gökçen Taner, *Türk Ceza Hukukunda Cinsel Özgürlüğe Karşı Suçlar*, Ankara, Seçkin, 2017, s.73-74

Devlet vatandaşların bir arada güven içinde yaşamasını sağlamakla yükümlüdür. Bunun bir yolu ceza hukukudur. **Ancak suçun önlenmesi için cezadan başka araçlar da mevcuttur.**

Ceza hukuku son çaredir (**ultima ratio**) ve dolayısıyla, sonuçları bakımından daha hafif yöntemlerin yetersiz kaldığı noktada söz konusu olmalıdır.

Wolfgang Heinz, *Mehr und härtere Strafen=mehr innere Sicherheit? Stimmt diese Gleichung?*, 2007, [http://www.uni-konstanz.de/rtf/kis/Heinz Mehr und haertere Strafen he306.pdf](http://www.uni-konstanz.de/rtf/kis/Heinz_Mehr_und_haertere_Strafen_he306.pdf) (Erişim Tarihi: 18.07.2018), s.9

Suçluların rasyonel değerlendirmeler yaparak, bir suçu işlemeyen önce o suçun cezasını tartıp biçerek hareket ettikleri doğru olsaydı, belki ağırlaştırılmış cezaların suçu azalttığı söylenebilirdi. Ancak suç işleyen kişilerin genelde kaybedecek pek bir şeyi olmayan, alkol veya uyuşturucunun etkisi altında olup netlikle düşünemeyen, ya da bağımlılıklarından dolayı kontrollü davranmakta güçlük çeken kişiler olduğu düşünülürse ağırlaştırılmış cezalar bir suçlunun karar mekanizmasını etkileyemez. Yıllarca yapılan araştırmalara göre caydırıcı cezaların, müebbet hapis ve ölüm cezası dahil, suç oranını düşürdüğü görülmemiştir.

Maggie Koerth-Baker, *Crime Despite Punishment*, 2016,
<https://undark.org/article/deterrence-punishments-dont-reduce-crime/> (Erişim Tarihi: 15.07.2018)